

miscel·lània d'actualitat

per
MIQUEL GIL i BONANCIA

REUNIONS, TROBADES I CONGRESSOS

L'art és un aspecte social amb un lloc sobresortint entre les moltes activitats humanes. Una entre les moltes explicacions podria trobar-se en el fet de l'especial sensibilitat, visió i expressió dels artistes, que treballen en una percepció de la vida i de tot el que s'hi troba, més analista, més intimista. Per això el seu concepte és diferent, no sempre més bo, com es comprova en la seva obra, ja que en la d'alguns, no hi manca el que en lloc de sublimar la bellesa, recalquin els aspectes negatius, dramàtics o repulsius, o bé els hi posen encara que els altres no els hi veiem. A la fi, l'artista té, com hem dit, una sensibilitat especial, la qual cosa no vol dir forçosament que deu ser sols per sublimitzar, sinó també potser per deformar en les seves anàlisis.

Situat l'artista dalt de la pilastra o damunt del "podium" dels elegits, com un déu pagà o guanyador a la palestra, entorn d'ell, uns com a necessitat de col·laboració, d'altres buscant potser uns beneficis materials o exhibicionisme, i els més admiratius, hi ha una munió de persones que constitueixen aquest entorn necessari a tota manifestació humana.

De tant en tant, tots, o millor dit, part dels involucrats en aquest món de l'art, potser per la pròpia necessitat de reunir-se fan unes trobades, per tractar, exposar i discutir entorn de la seva activitat i conseqüències. Són trobades, reunions, jornades, seminaris, etc., diríem necessàries i positives, perquè permeten intercanviar d'idees i analitzar els moments presents de l'art i tot el que al seu voltant hi té repercussió.

Potser allò més positiu d'aquestes trobades siguin les controvèrsies, allò que un purista qualificaria de negatiu. Els aclariments a manifestacions fetes per uns, els punts de vista totalment diferenciats dels altres, les interpretacions de conceptes o de paraules, suposen moltes vegades llargues discussions, en les quals, si bé els propis protagonistes de vegades no s'acaben de posar d'acord o d'aclarir, portats per la passió en defensar "la seva" veritat, en canvi molts d'altres en treuen profit, recollint la part considerada positiva de cada un d'ells i aprofitant així les lliçons o ensenyances.

Analitzar el què i el perquè de l'art, les influències de les quals en beu i les que provoca. Definicions entorn del "tot" que naturalment és "molt", i que els artistes els permet una constant evolució de tècniques, procediments i expressions. Als estudiosos, encara més, puix que juguen amb l'avantatge que cada treball pot ser assimilat de moltes maneres, amb la qual cosa s'estableix una espiral inacabable, el centre inicial de la qual és el propi eix de l'art.

Sempre hi ha, no una cosa nova per dir de l'art i el seu entorn, sinó moltes que aprofiten els més o menys incondicionals per exposar-les en aquestes trobades. Cadascú hi aporta els seus estudis, experiències o simplement criteris, per exposar-los públicament, i aconseguir, si més no, que sigui coneguda la seva opinió.

Jaume Fàbrega, dintre la "Mostra d'Art Contemporani de les Comarques Gironines" a Andorra, exposà motivacions i aclarí punts del moment actual de l'art.

El que sigui tinguda en compte, ja és una altra cosa. Depèn del seu autèntic valer, o bé d'aquestes limitacions que, també en art, hi juguen el seu paper, fent dificultós, de vegades, trencar alguna tanca. Allò que és fàcil aconseguir interpretant l'art, no ho és tant, si hom vol exposar-ho en teoria.

"JORNADES L'ART A CATALUNYA A DEBAT"

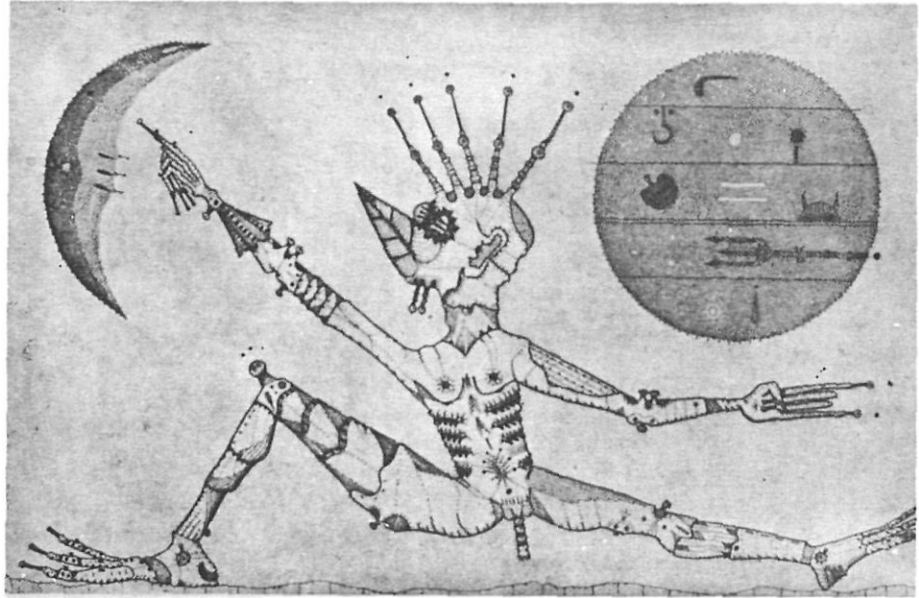
Entre les darreres trobades, començaríem per les "Jornades L'ART A CATALUNYA" a debat", que tingueren lloc a l'acabament de l'any passat a Girona, on es varen exposar les teories més diverses i contradictòries entorn del món de l'art, on cada un volia posar la seva gestió com la més important i essencial. En totes les activitats hi ha esglaons, que solen ser els bàsics, els arriscats i d'altres que giren al seu entorn. El protagonista del que la gent pugui menjar peix és el pescador, i sense aquest no hi hauria intermediaris ni venedors o revenedors que pretenen apropiar-se moltes atribucions que els hi permet, —i els hi permeten els altres—, que els seus guanys siguin superiors als dels homes que han treballat hores i hores, passant sovint perills. O al pagès amb les llegums. Segons això queda clar que l'autèntic protagonista de l'art és l'artista. Però al seu entorn hi ha un muntatge, per altra banda necessari, que entra dins els context general, i per aquest motiu són presents a aquestes reunions o trobades. Com hi poden ser els crítics d'art, informadors, etc.

La convocatòria parlava de la necessitat de reunir-se, els artistes, crítics i galeristes, a través de les seves associacions F.S.A.P.C. (Federació Sindical d'Artistes Plàstics de Catalunya), A.C.C.A. (Associació Catalana de Crítics d'Art) i A.G.A.C. (Associació Galeries d'Art de Catalunya), per tal de debatre temes d'interès comú: l'entorn social i professional de l'artista, valoració de la producció artística actual, els mitjans de comunicació i l'art, la comercialització de l'art, la política artística de l'Administració, etc. Les jornades, a la Casa de Cultura "Bisbe Lorenzana", tingueren el suport del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Girona, l'Ajuntament de la ciutat i la Caixa d'Estalvis Provincial de Girona.

Amb aquestes perspectives, l'interès quedava assegurat, potser més per part d'aquells que no s'hi sentien identificats pel fet de no pertànyer a cap de les Associacions convocants, i que volien veure des de fora allò que passava.

Quan parles amb un artista, allò primer que exposa com a fet primordial de la seva professió, és la independència, i per això, molts no volen pertànyer a cap sindicat o grup que pot ser més o menys de pressió. De fet, doncs, la convocatòria creava dos bàndols, tant entre artistes, crítics com galeristes. Els que es consideraven oficials o representatius, i els de sempre, que creuen que en art allò que cal fer és crear, sense renunciar a cap idea, però sense barrejar-la.

Coincidint amb el dia de la inauguració de la "Mostra d'Art Contemporani de les Comarques Gironines" a Andorra, en la qual entre altres hi havia aquest quadre de Joan Ponç, moria l'estimat pintor i portava així una nota de dol entre tots els artistes allí presents.

Potser per això, que la visió dels problemes, era sols des d'una posició o angle determinat. En alguns moments inclús diríem exagerada. De l'entusiasme al fanatisme, moltes vegades hi ha un espai molt petit.

Es comença amb l'exposició de tesis o teories, i els col·loquis entorn d'elles que soler ésser els punts que assoleixen més èxit, perquè tothom hi pot dir la seva, cosa interessant, per arribar finalment a les conclusions, a les quals es dona la categoria de Manifest, com si fos l'essència de la veritat trobada per uns enviats, en aquest cas no de Déu, sinó del Parnàs o d'on sigui, i el bategen amb un qualificatiu (el groc d'en Dalí, i els seus, etc.) i es deixa després del part, que sol ésser llar i esgotador. També se sol imprimir. Uns potser ho llegiran, els menys seran els mateixos artistes, o sigui els creadors, amb la qual excusa s'han muntat les jornades. Els artistes estaran immersos amb les pròpies inquietuds, per poder seguir aquelles dels altres, moltes vegades fetes per part dels que estan o viuen entorn de l'art —marxants, propietaris de sales, crítics, intel·lectuals, etc.— que veuen l'art des d'un altre angle, com un oncle pot veure un naixement, les conseqüències o protagonisme principal del qual és de la mare, a qui difícilment poden explicar els sentiments d'una nova vida, que ella sap per experiència i no per teoria.

Les controvèrsies durant les jornades es perllonguen si de cas a través de la premsa, amb articles o cartes al Director. Cada un vol tenir raó, amb coses en què pot haver-hi moltes i moltes raons. Es corre el risc de debatre quelcom no pel contingut, sinó per la persona que ho ha dit o exposat.

Cada un vol tirar l'aigua al seu molí. I de vegades no hi ha aigua. Les jornades animaren l'ambient, i naturalment hom en tragué aspectes positius entre les

moltes intervencions. Potser un tant per cent petit, cosa fins a cert punt natural. Allò que val són els resultats, malgrat que el camí per arribar-hi és faci feixugós. Però sense tanta palla, no hi hauria gra.

MOSTRA D'ART CONTEMPORANI DE LES COMARQUES GIRONINES A ANDORRA

Un altre aspecte, potser més directe en art, i una experiència positiva, va ser el d'aquesta primavera a Andorra, on organitzat per la Conselleria d'Educació i Cultura, amb la col·laboració de la Diputació de Girona i la Unió Pro-Foment i Turisme d'Encamp tingué lloc una exposició representativa de les comarques gironines.

De sempre és sabut que aquestes "representacions" estan d'acord amb els seleccionadors, motiu pel qual poden mancar-hi molts i significatius artistes, però queda sempre una realitat, i aquells que varen passar per la "Sala d'Exposicions Permanents", tot just instal·lada i molt ben agençada, mostraren la satisfacció, inclús entusiasme, per l'obra que s'hi presentava.

L'art és també un mitjà d'agermanar pobles a través de la cultura. I el Govern Andorrà s'adonà, o sap de sempre, que Girona hi té un important lloc, ja que no en va és on proporcionalment hi ha més artistes, i com que també en aquest cas de la quantitat és seleccionada la qualitat, han sorgit noms coneguts internacionalment. Un total de 60 quadres i escultures, tapissos, vídeos d'obra plàstica, etc. el conjunt del quals significava una representació de totes les tendències que s'estan desenvolupant a les nostres comarques, ja que, a més d'aquells artistes nadius d'aquí, hi havia l'obra d'altres, que atrets per alguna motivació especial, han vingut a viure a algun punt de les nostres terres, on hi treballen.

Important, com a complement necessari, la roda de premsa, el pes de la qual va caure sobre el crític gironí Jaume Fàbrega, qui explicà primer, i contestà després, tota la problemàtica de l'art en general i del gironí en particular. Cal tenir en compte que, en el Catàleg editat amb motiu de l'exposició, la presentació havia estat feta per ell mateix, mentre que a part hi figurava un "manifest" de l'artista Ansesa Gironella.

L'experiència aportà aspectes importants, tant per l'exhibició, estudis i conclusions, com d'altres potser purament humans, però dels quals inclús l'art també n'està necessitat, i per això és sempre benvingut. L'artista va poder copsar com veuen l'art, des dels altres artistes, els entusiastes, els entesos, els profans, i fins i tot els polítics. Serví també per confraternitzar entre ells, ja que moltes vegades es veuen poc, o sols un nucli petit, en unes inauguracions o llocs en els quals hi ha pressa. El fet que molts dels artistes expositors fessin el viatge a Andorra amb autocar, proporcionà que la trobada fos autèntica, perllongada i deslligada de la presència de gent exterior al seu món. Llargues converses, comportaments, essència de la seva espontaneïtat, i molt companyerisme en tot moment. Les anècdotes, els acudits, la facècies de certs moments, amb una estada de tres hores a la duana, amb les parades i menjars pel camí, són aportacions positives, encara que per alguns puguin semblar incoherents. Molts recordaran l'exposició a Andorra, potser més pel viatge que per l'obra. O bé la recordaran de manera diferent, però les hores de viure junts un camí, són de vegades irrepetibles i amb aspectes impensats.

TROBADA INTERNACIONAL D'ARTISTES A CADAQUÉS

Cadaqués és sempre diferent. La trobada de Cadaqués fou una altra cosa. Va aconseguir cridar

El gironí Joan Josep Tharrats, capdavanter amb la idea, organització i realització de la "Primera Trobada Internacional d'Artistes a Cadaqués".

l'atenció primer i respondre a l'interès després. Es nota quan de les coses en tenen cura directament els interessats. A Cadaqués hi ha molta gent activa dins el món de l'art, i amb en Joan Josep Tharrats al front, varen fer una planificació de la idea-necessitat fins i tot, que varen realitzar perquè tothom va respondre i van acudir-hi.

L'organització va anar a càrrec de l'Associació Catalana d'Artistes Plàstics de Catalunya amb l'adhesió de l'Associació Catalana de Crítics d'Art. El patrocini fou de la Generalitat, Diputació i Ajuntament de Cadaqués.

La selecció de conferencians per a cada una de les jornades i temàtiques, fou seguida amb interès pels assistents. Daniel Giralte Miracle, Cap dels Serveis d'Arts Plàstiques de la Generalitat, encetà els temes amb "Com hauria d'ésser un Museu d'Art Contemporani". El segon dia, la taula rodona coordinà la temàtica de "L'activitat dels pintors estrangers a Catalunya", amb estudis sobre els pintors Arranz Bravo i Bartolozzi, mentre que la darrera, ja el tercer dia, tractà sobre "Als 75 anys de la vinguda de Picasso a Cadaqués" i fou dirigida pel jurista i crític d'art Cesáreo Rodríguez Aguilera.

Entre els molts artistes assistents que acudiren a la convocatòria internacional, recordem Giuseppe Santomaso, que fou "Invitat d'Honor", Van Look, Coyama, Subirats, Richard Hamilton, etc. i personalitats dins del

món de l'art com l'escriptor Lluís Romero o el conegut capità Moore...

Conjuntament o amb motiu de les jornades, dotze galeries de la població obriren exposicions en les quals es mostraren més de mil obres d'art, a part de les exhibides al "Museu de Cadaqués". Entre les exposicions n'hi havia una d'homenatge a Marcel Duchamp.

Molts actes culturals, populars i folklòrics, animaren les jornades que algú qualificà potser d'excessivament públiques o polititzades, encara que ho fossin més per la presència que pels fets o continguts.

La coincidència de dates amb els moments crítics pels quals travessava la vida de Dalí, amb motiu de les cremades produïdes per l'incendi a Púbol, i l'ambient que es creà sobre possibles responsabilitats o motivacions, féu que a part l'interès per tot el que suposaven els temes,

personatges i aspectes de les mateixes jornades, es centrés en la "situació Dalí" que era notícia general preferent a tots els ambients, i per això mateix molt més als artístics. Inclús alguns ho aprofitaren per parlar en nom de "tot Cadaqués", atribuïen actituds envers Dalí —directament a ell en persona—, que ben segur sols era criteri propi o d'uns pocs, que sempre estan descontents i busquen el moment per "sortir als diaris", sens tenir en compte l'oportunitat, ja que en aquells moments era dubtosa perquè l'implicat, en Dalí, estava a les portes de la mort.

Amb tot, les jornades foren positives i sols ens resta esperar la "II Trobada Internacional d'Artistes a Cadaqués", la qual cal suposar que ja és en marxa. Cal disposar de temps, i l'èxit de les primeres ho aconsellen i estimulen.